

Brussel, 16.06.2020
C(2020) 3881 final

<p>In de openbare versie van dit besluit zijn, overeenkomstig de artikelen 30 en 31 van Verordening (EU) 2015/1589 van de Raad van 13 juli 2015 tot vaststelling van nadere bepalingen voor de toepassing van artikel 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (niet-openbaarmaking van informatie die onder de geheimhoudingsplicht valt), delen van de tekst weggelaten. Weggelaten delen zijn met vierkante haken [...] aangegeven.</p>	<p style="text-align: center;">OPENBARE VERSIE</p> <p>Dit document is een intern document van de Commissie dat louter ter informatie is bedoeld.</p>
---	--

Betreft: Steunmaatregel SA.57274 (2020/N) – Nederland
Reddingssteun voor ijsstadion Thialf

Excellentie,

De Europese Commissie (hierna “de Commissie” genoemd) wenst het Koninkrijk der Nederlanden mee te delen dat zij na onderzoek van de informatie die de autoriteiten van uw land over bovengenoemde staatssteunmaatregel hebben verstrekt, heeft besloten daartegen geen bezwaar te maken omdat deze verenigbaar is met de interne markt op grond van artikel 107, lid 3, onder c), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna “VWEU” genoemd).

Bij dit besluit heeft de Commissie zich gebaseerd op de onderstaande overwegingen.

1. PROCEDURE

- (1) Na aan de aanmelding voorafgaande contacten heeft Nederland op 25 mei 2020 bij de Commissie zijn voornemen aangemeld om reddingssteun te verlenen aan Thialf Onroerend Goed (OG) B.V., (hierna “Thialf” of “de begunstigde” genoemd).

Zijne Excellentie de Heer Stef Blok
Minister van Buitenlandse Zaken
Rijnstraat 8
NL – 2515 XP Den Haag

2. OMSCHRIJVING

2.1. De begunstigde

- (2) De begunstigde werd op 12 september 2003 opgericht. De Thialf-groep bestaat uit twee besloten vennootschappen: de moederonderneming Thialf OG B.V. en haar volle dochteronderneming Thialf B.V.. De moederonderneming is alleen eigenaar van het ijsstadion Thialf en verhuurt dit, terwijl haar volle dochteronderneming Thialf B.V. verantwoordelijk is voor de exploitatie van het ijsstadion. Daartoe betaalt Thialf B.V. een jaarlijkse exploitatievergoeding van 1 050 000 EUR, wat volgens de Nederlandse autoriteiten marktconform is.
- (3) De begunstigde heeft 25 personen in dienst en is statutair gevestigd in de Nederlandse provincie Fryslân. Volgens de verslaglegging van de onderneming is Thialf volledig in overheidshanden, met als aandeelhouders de provincie Fryslân (66,67 %) en de gemeente Heerenveen (33,33%). In 2019 had de onderneming een omzet van 1,2 miljoen EUR.
- (4) Het ijsstadion Thialf heeft 12 000 zitplaatsen en biedt infrastructuur voor professionele schaatssport en recreatief gebruik. Het stadion werd met 50 miljoen EUR aan staatssteun gerenoveerd, waartegen de Commissie in 2013 geen bezwaar heeft gemaakt¹. Het biedt faciliteiten voor langebaanschaatsen, shorttrack, ijshockey, kunstschaatsen, ijsspeedway en andere dan sportevenementen.
- (5) Thialf wordt hoofdzakelijk voor recreatieve doeleinden gebruikt door plaatselijke burgers. Nederland merkt op dat de dichtstbijzijnde ijsbaan in Nederland de Elfstedenhal in Leeuwarden is, op zo'n 35 kilometer van Thialf, en dat de volgende in Groningen is, ongeveer 60 kilometer ver. Op een beperkt aantal dagen vinden in Thialf elk jaar verschillende belangrijke schaatswedstrijden plaats, zoals het Nederlands kampioenschap, het Europees kampioenschap en het wereldkampioenschap en één of twee wedstrijden van de Wereldbeker schaatsen.
- (6) De Nederlandse autoriteiten leggen uit dat Thialf B.V. niet winstgevend is met het huidige pakket activiteiten en daaraan verbonden kosten. Het ijsstadion wordt voornamelijk voor recreatieve doeleinden gebruikt, zowel qua totaal aantal bezoekers als qua tijd. De inkomsten uit recreatieve activiteiten zijn echter slechts goed voor ongeveer [...] % van de jaaromzet. De Nederlandse autoriteiten schatten dat de toegangsprijs voor recreatieve activiteiten met 800 % zou moeten worden verhoogd om het stadion rendabel te maken, wat natuurlijk gevolgen zou hebben voor de vraag en naar hun mening niet realistisch is. Het bedrijfsresultaat werd al in 2016 negatief en bleef dat ook in 2017, 2018 en 2019. Als gevolg van deze negatieve bedrijfsresultaten kon Thialf B.V. tijdens het laatste seizoen van september 2019 tot maart 2020 de exploitatievergoeding aan haar moederonderneming niet meer betalen. Tot dit jaar was Thialf in staat om de

¹ Besluit van de Commissie van 13.12.2013 in zaak SA.37373 (2013/N) – Nederland – Bijdrage aan de renovatie van ijsstadion Thialf in Heerenveen.

* Vertrouwelijke informatie

verliezen van haar dochteronderneming op te vangen, maar met een verlies ten belope van 1 miljoen EUR van Thialf B.V. in het boekjaar 2018/2019 bleef de geconsolideerde kasstroom negatief, wat ook op groepsniveau resulteerde in een liquiditeitscrisis.

- (7) Deze opeenvolgende exploitatieverliezen van de laatste jaren hebben geleid tot een vermindering van het eigen vermogen van Thialf. Volgens de financiële verslaglegging over het laatste boekjaar, dat in september 2019 is geëindigd, bedragen de gecumuleerde verliezen van Thialf meer dan 50 % van het geplaatste kapitaal. De gecumuleerde verliezen van Thialf bedragen [...] EUR, terwijl het geplaatste kapitaal, inclusief agio, 3,7 miljoen EUR bedraagt.
- (8) Dit structurele liquiditeitsprobleem is door de COVID-19-uitbraak verergerd. Door de beslissing van de Nederlandse autoriteiten om evenementen met meer dan 100 deelnemers te verbieden, zag Thialf zich genoopt op 12 maart 2020, vier weken vóór het geplande einde van het seizoen, te sluiten. Het verlies als gevolg van de vervoegde sluiting werd geraamd op [...] EUR.

2.2. Beschrijving van de staatsgarantie op / de reddingslening

- (9) Zoals beschreven in de aangemelde rechtsgrondslag in de vorm van een (concept-) overeenkomst van geldlening², bestaat de reddingssteun uit een lening van 2 miljoen EUR. In overeenstemming met hun respectieve deelnemingen zal de gemeente Heerenveen 1/3 en de provincie Fryslân 2/3 van de middelen voor de lening verstrekken. De leningsovereenkomst wordt uitsluitend met de provincie Fryslân gesloten.
- (10) De lening wordt toegekend voor een periode van maximaal zes maanden. Over de lening is rente verschuldigd. De rente bedraagt 3,69 % voor de eerste zes maanden (basistarief Euribor één jaar + 400 basispunten) en 4,19 % na zes maanden (basistarief Euribor één jaar + 450 basispunten), zodat zij niet lager is dan het referentiepercentage dat in de mededeling over referentiepercentages is vastgesteld voor zwakke ondernemingen met een normale zekerheidsstelling, dat momenteel eenjaars IBOR plus 400 basispunten bedraagt³.
- (11) De Nederlandse autoriteiten hebben een liquiditeitsplan verstrekt waarin de liquiditeitsbehoeften van de begunstigde voor een periode van zes maanden, namelijk juli 2020 tot en met december 2020, worden beschreven op basis van de verwachte exploitatie-inkomsten en de normale bedrijfskosten. De prognoses van de kasstromen van de onderneming voor de komende zes maanden laten een gecumuleerd tekort van [...] EUR in december 2020 zien, dat daarna verder oploopt. De reddingslening moet uitsluitend worden gebruikt voor de financiering van de exploitatiekosten, met name de onderhoudskosten, personeelskosten en financieringskosten.

² Overeenkomst van geldlening tussen Provincie Fryslân als Kredietgever en Thialf OG B.V. als Kredietnemer (Concept).

³ Mededeling van de Commissie over de herziening van de methode waarmee de referentie- en disconteringspercentages worden vastgesteld (PBC 14 van 19.1.2008, blz. 6).

- (12) Nederland heeft toegezegd om de Commissie uiterlijk zes maanden na de goedkeuring van de reddingssteun een herstructureringsplan voor Thialf toe te zenden.
- (13) Tot slot hebben de Nederlandse autoriteiten bevestigd dat de begunstigde de afgelopen tien jaar geen reddings- of herstructureringssteun heeft ontvangen.

2.3. Scenario zonder de maatregel

- (14) De Nederlandse autoriteiten hebben verklaard dat de begunstigde onder de huidige omstandigheden geen banklening voor het steunbedrag kan krijgen. Dit heeft te maken met het liquiditeitsprobleem van Thialf en met de vooruitzichten inzake de voortzetting van de verliesgevende activiteiten van Thialf zonder herstructurering van haar activiteiten. Deze omstandigheden worden verergerd door de onzekerheid als gevolg van de COVID-19-crisis, die ertoe heeft geleid dat het stadion voor het normale einde van het seizoen werd gesloten. Particuliere banken zijn niet bereid een lening aan Thialf te verstrekken onder omstandigheden die haar financiële positie nog verder verslechteren.
- (15) De Nederlandse autoriteiten hebben voorts verklaard dat Thialf niet aan het benodigde geld kon komen door een deel van haar activa te verkopen, aangezien de waarde daarvan aanzienlijk lager is dan het benodigde bedrag. Bovendien zijn de activa niet liquide op korte termijn, aangezien zij specifiek voor een ijsstadion bedoeld zijn.
- (16) Daarom voert Nederland aan dat de begunstigde zonder reddingslening failliet zou gaan, waardoor de door het ijsstadion aangeboden diensten direct verloren zouden gaan.
- (17) De Nederlandse autoriteiten legden uit dat ijsstadion Thialf twee belangrijke rollen vervult. De eerste betreft het gebruik door de lokale bevolking. In het seizoen 2018/2019 hebben [...] mensen er recreatief geschaatst. Zoals uiteengezet in overweging (5), is er maar één ander ijsstadion in de provincie Fryslân. Dat ijsstadion is in 2015 gerenoveerd en het verzorgingsgebied ervan overlapt wellicht met dat van Thialf. Volgens de Nederlandse autoriteiten heeft elk stadion echter voornamelijk zijn eigen vaste bezoekers omdat recreatieve gebruikers niet graag reizen. Het volgende ijsstadion ligt 66 km ver in Groningen, duidelijk buiten het verzorgingsgebied van Thialf. De sluiting van Thialf zou de burgers in de buurt dus de mogelijkheid ontnemen om er te schaatsen.
- (18) De andere belangrijke rol van Thialf heeft te maken met de professionele schaatssport. De Nederlandse autoriteiten voeren aan dat de sluiting van Thialf het risico zou meebrengen dat een belangrijke en moeilijk te vervangen dienst wordt verstoord. Thialf is de enige ijsbaan voor langebaanschaatsen in Nederland die de zogenaamde A-status van de Internationale Schaatsunie (ISU) heeft. Technisch gezien is het nieuwe Thialf na de renovatie en aanzienlijke investeringen in betere schaatsfaciliteiten in staat het beste ijs en de beste 400-meterbaan voor topsporters te bieden, met name wat betreft de trainingsomstandigheden. Het behoud van de A-status is dan ook van groot belang voor de professionele schaatssport in Nederland en voor de populariteit van deze sport.

- (19) Bovendien vinden de door de ISU aan Nederland toegewezen internationale wedstrijden plaats in Thialf. Tot nu toe namen deze wedstrijden ongeveer twaalf dagen per jaar in beslag.

3. BEOORDELING VAN DE MAATREGEL

- (20) De Commissie beoordeelt eerst of de betrokken reddingslening staatssteun aan Thialf in de zin van artikel 107, lid 1, VWEU inhoudt, en vervolgens of dergelijke steun rechtmatig is en verenigbaar is met de interne markt.

3.1. Bestaan van staatssteun

- (21) Overeenkomstig artikel 107, lid 1, VWEU “[zijn], [b]ehoudens de afwijkingen waarin de Verdragen voorzien, steunmaatregelen van de staten of in welke vorm ook met staatsmiddelen bekostigd, die de mededinging door begunstiging van bepaalde ondernemingen of bepaalde producties vervalsen of dreigen te vervalsen, onverenigbaar met de interne markt, voor zover deze steun het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloedt”.
- (22) Om als steun in de zin van deze bepaling te worden aangemerkt, moet een maatregel bijgevolg aan elk van de volgende voorwaarden voldoen: (i) de maatregel is toerekenbaar aan de staat en wordt uit staatsmiddelen bekostigd; (ii) met de maatregel wordt de ontvanger ervan een voordeel toegekend; (iii) dat voordeel is selectief; en (iv) de maatregel vervalst de mededinging of dreigt deze te vervalsen en beïnvloedt het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig.
- (23) Voordat zij onderzoekt of de reddingslening staatssteun inhoudt in de zin van artikel 107, lid 1, VWEU, merkt de Commissie op dat Nederland die lening als staatssteun heeft aangemeld.
- (24) De in punt 2.2 beschreven lening van 2 miljoen EUR wordt verstrekt uit overheidsmiddelen van de provincie Fryslân en de gemeente Heerenveen, in uitvoering van de leningsovereenkomst die de provincie Fryslân voornemens is met Thialf aan te gaan. Het begrip “staat” in de zin van artikel 107, lid 1, VWEU omvat overheidsinstanties van provincies en regio's. De reddingslening is derhalve toerekenbaar aan de staat en er zijn staatsmiddelen mee gemeoid.
- (25) Het is duidelijk dat Thialf voor het bedrag van de reddingslening geen financiering van financiële instellingen tegen marktvoorwaarden kon krijgen (zie overweging (14)) of op korte termijn activa kon verkopen om haar kastekort te dekken (zie overweging (15)). De reddingslening verschaft derhalve een voordeel in de vorm van de noodzakelijke liquiditeit die Thialf niet tegen marktvoorwaarden heeft verkregen of had kunnen verkrijgen.
- (26) De reddingslening is toegekend door discretionaire bevoegdheid ten gunste van Thialf uit te oefenen voor een ad-hocbedrag dat is bepaald op basis van haar specifieke liquiditeitsbehoeften. De lening is geen onderdeel van een ruimere algemene beleidsmaatregel om steun te verlenen aan ondernemingen die zich in een vergelijkbare juridische en economische situatie bevinden en die schaatsfaciliteiten aanbieden of in andere economische sectoren actief zijn. Zoals het Hof heeft verklaard, is in geval van individuele steun de vaststelling van het

economische voordeel in beginsel voldoende om het vermoeden te staven dat een maatregel selectief is⁴. Dit geldt ongeacht of er op de relevante markten marktdeelnemers zijn die zich in een feitelijk en juridisch vergelijkbare situatie bevinden. Bijgevolg concludeert de Commissie dat deze lening selectief is in de zin van artikel 107, lid 1, VWEU.

- (27) De organisatie van schaatsevenementen en -wedstrijden staat open voor concurrentie en handel tussen de lidstaten. Er zijn in de hele Unie schaatsfaciliteiten in bedrijf, waarvan er sommige ook internationale wedstrijden organiseren, zoals de Max Aicher Arena in Inzell, Duitsland. De maatregel kan dus een ongunstige invloed hebben op het handelsverkeer tussen de lidstaten.
- (28) Door toegang te verlenen tot financiering die Thialf anders niet tegen marktvoorwaarden zou verkrijgen, kan de reddingslening de positie van Thialf verbeteren ten opzichte van andere concurrerende ondernemingen die ook schaatsevenementen binnen de interne markt organiseren en die hun activiteiten tegen marktvoorwaarden financieren. De lening vervalst daarom de mededinging of dreigt deze te vervalsen en beïnvloedt het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig.

3.2. Conclusie inzake het bestaan van steun

- (29) In het licht van het bovenstaande concludeert de Commissie dat de reddingslening ten gunste van Thialf staatssteun vormt in de zin van artikel 107, lid 1, VWEU, en bijgevolg zal zij de rechtmatigheid van deze maatregel en de verenigbaarheid ervan met de interne markt beoordelen.

3.3. Rechtmatigheid van de steun

- (30) De geplande staatslening is nog niet aan Thialf verleend, en Nederland houdt zich dus aan de standstillverplichting van artikel 108, lid 3, VWEU. De reddingslening aan de begunstigde vormt dus geen onrechtmatige staatssteun.

3.4. Verenigbaarheid van de steun

- (31) Overeenkomstig artikel 107, lid 3, onder c), VWEU kan de Commissie steunmaatregelen om de ontwikkeling van bepaalde vormen van economische bedrijvigheid te vergemakkelijken toestaan, mits de voorwaarden waaronder het handelsverkeer plaatsvindt, daardoor niet zodanig worden veranderd dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad. Gezien de aard en het doel van de betrokken staatssteun zal de Commissie nagaan of de reddingslening voldoet aan de bepalingen die zijn vastgesteld in de richtsnoeren voor reddings- en herstructureringssteun aan niet-financiële ondernemingen in moeilijkheden (hierna "R&H-richtsnoeren" genoemd)⁵.

⁴ Zie het arrest van 4 juni 2015, Commissie/MOL, C-15/14 P EU:C:2015:362, punt 60.

⁵ Mededeling van de Commissie – Richtsnoeren voor reddings- en herstructureringssteun aan niet-financiële ondernemingen in moeilijkheden (PB C 249 van 31.7.2014, blz. 1).

3.4.1. Toelatingscriteria

- (32) Om voor reddingssteun in aanmerking te komen, moet een onderneming gelden als onderneming in moeilijkheden in de zin van onderdeel 2.2 van de R&H-richtsnoeren. Volgens punt 20 van de R&H-richtsnoeren wordt een onderneming beschouwd als een onderneming in moeilijkheden wanneer zij, zonder overheidsingrijpen, op korte of middellange termijn vrijwel zeker gedoemd is te verdwijnen. Dit is het geval wanneer ten minste één van de in punt 20, onder a) tot en met d), beschreven omstandigheden zich voordoet.
- (33) Zoals uiteengezet in overweging (7), had Thialf aan het eind van het laatste boekjaar op 30 september 2019 meer dan de helft van haar geplaatste kapitaal verloren als gevolg van de opgebouwde verliezen. De onderneming geldt dus als onderneming in moeilijkheden in de zin van punt 20, onder a), van de R&H-richtsnoeren.
- (34) Volgens punt 21 van de R&H-richtsnoeren komt een nieuw opgerichte onderneming niet in aanmerking voor reddingssteun. De begunstigde is geen nieuw opgerichte onderneming, aangezien zij meer dan drie jaar geleden is opgericht (zie overweging (2)).
- (35) Volgens punt 22 van de R&H-richtsnoeren komt een onderneming die deel uitmaakt van of die wordt overgenomen door een ondernemingsgroep, in beginsel niet voor reddings- en herstructureringssteun in aanmerking, tenzij kan worden aangetoond dat de moeilijkheden ondernemingsspecifiek zijn en niet het gevolg zijn van een arbitraire kostenallocatie binnen de ondernemingsgroep, en dat deze moeilijkheden van de onderneming te groot zijn om door de ondernemingsgroep zelf te kunnen worden opgelost. De begunstigde, Thialf, is de moederonderneming van een groep waarvan de enige en volle dochteronderneming de werkmaatschappij Thialf B.V. is. De moeilijkheden betreffen de groep als geheel, die tot nu toe de verliezen van de dochteronderneming heeft opgevangen. De moeilijkheden zijn niet het gevolg van een arbitraire kostenallocatie binnen de groep, aangezien de exploitatievergoeding overeenkomstig marktvoorwaarden is vastgesteld (zie overweging (6)).

3.4.2. Bijdrage aan een doelstelling van gemeenschappelijk belang

- (36) Volgens punt 38, onder a), van de R&H-richtsnoeren gaat de Commissie bij haar beoordeling of de reddingssteun met de interne markt verenigbaar kan worden verklaard, na of de staatssteun bijdraagt aan een duidelijk omschreven doelstelling van algemeen belang in overeenstemming met artikel 107, lid 3, VWEU. In dit verband moet de lidstaat aantonen dat de steun als doel heeft sociale tegenspoed te voorkomen of marktfalen aan te pakken. Volgens punt 44 van de R&H-richtsnoeren kan dit met name worden aangetoond door te laten zien dat sprake is van een van de onder a) tot en met g) genoemde omstandigheden.
- (37) In dit verband verwijzen de Nederlandse autoriteiten naar de in punt 44, onder b), van de R&H-richtsnoeren genoemde omstandigheden (zie overwegingen (17) tot en met (19)).
- (38) Op basis van de door de Nederlandse autoriteiten verstrekte informatie is de

Commissie van mening dat er een concreet risico bestaat op verstoring van de lopende activiteiten van Thialf. Thialf wordt immers voornamelijk door de plaatselijke bevolking gebruikt om recreatief te schaatsen. Thialf is een belangrijke lokale infrastructuur voor amateursport, waarbij de dichtstbijzijnde alternatieve ijsbaan, de Elfstedenhal in Leeuwarden, meer dan 30 kilometer ver is en de volgende in Groningen meer dan 60 kilometer ver. Schaatsen is een zeer populaire recreatieve sport in Nederland, maar recreatieve gebruikers vertonen weinig bereidheid om te reizen. Er is dus nauwelijks sprake van overlapping qua bezoekers van beide banen, en als Thialf van de markt zou verdwijnen zou dit voor deze gebruikers leiden tot een marktfalen.

- (39) Voorts neemt de Commissie nota van het argument van Nederland dat Thialf de enige ijsbaan in Nederland is die wedstrijden op hoog niveau organiseert en dat de activiteiten van Thialf op korte termijn moeilijk te dupliceren zouden zijn door een lokale of nabijgelegen concurrent, aangezien de infrastructuur aan strenge technische eisen moet voldoen om de beste voorwaarden voor de schaatssport te creëren.
- (40) In dit verband wordt in punt 107 van de R&H-richtsnoeren erkend dat hoewel de kans betrekkelijk klein is dat het verdwijnen van een kmo leidt tot een grote mate van marktfalen, het een punt van zorg is dat kmo's die het potentieel in zich dragen om te herstructureren, daartoe niet de kans krijgen als gevolg van liquiditeitsproblemen. Thialf is een kleiner overheidsbedrijf zoals gedefinieerd in punt 13, voetnoot 11, van de R&H-richtsnoeren. In hun aanmelding geven de Nederlandse autoriteiten aan voornemens te zijn de activiteiten van Thialf te herstructureren. Bovendien heeft de Commissie in haar eerdere besluit betreffende staatssteun voor de renovatie van ijsstadion Thialf erkend dat de exploitatie van ijsbanen onderworpen is aan marktfalen (zie overweging (4)).
- (41) Om bovenstaande redenen concludeert de Commissie dat de reddingssteun in de vorm van een reddingslening aan Thialf bijdraagt aan een duidelijk omschreven doelstelling van gemeenschappelijk belang als bedoeld in punt 44, onder b), van de R&H-richtsnoeren. Aangezien de reddingssteun bijdraagt tot de in punt 44, onder b), bedoelde doelstelling, hoeft de Commissie geen beoordeling te maken of conclusie te trekken ten aanzien van de onder de andere letters dan b) bedoelde doelstellingen.

3.4.3. *Geschikt instrument*

- (42) Volgens punt 38, onder c), van de R&H-richtsnoeren zal de Commissie een steunmaatregel alleen als verenigbaar met de interne markt beschouwen indien dezelfde doelstelling niet met andere, minder versturende maatregelen kan worden behaald. In dit verband moet reddingssteun voldoen aan de in punt 55, onder a) tot en met e), en punt 56 van de R&H-richtsnoeren vastgestelde voorwaarden.
- (43) Ten aanzien van punt 55, onder a) en d), van de R&H-richtsnoeren merkt de Commissie op dat de reddingslening, die netto kasstroombehoeften van maximaal 2 miljoen EUR dekt, tijdelijk van aard is. Nederland heeft toegezegd uiterlijk zes maanden na de uitkering van de eerste tranche aan de begunstigde een herstructureringsplan voor Thialf mee te delen.

- (44) Volgens de Nederlandse autoriteiten is de rente ten minste gelijk aan het referentiepercentage dat in de mededeling over referentiepercentages is vastgesteld voor zwakke ondernemingen met een normale zekerheidsstelling, d.w.z. eenjaars EURIBOR, vermeerderd met 400 basispunten (zie overweging (10), wat strookt met de vereisten van punt 55, onder b).
- (45) De Commissie neemt nota van de verklaring van de Nederlandse autoriteiten dat de lening alleen zal worden gebruikt om in de geconstateerde dringende liquiditeitsbehoeften van de begunstigde te voorzien, en met name zal dienen ter dekking van de exploitatiekosten, zoals personeelskosten, financieringskosten en leveranciers (zie overweging (11)). De begunstigde zal de reddingssteun dus niet gebruiken voor de financiering van structurele maatregelen of andere activiteiten dan haar huidige bedrijfsactiviteiten (punt 55, onder e), van de R&H-richtsnoeren).
- (46) In het licht van de door Nederland verstrekte informatie concludeert de Commissie dat de reddingslening voldoet aan de voorwaarden van punt 38, onder c), en punt 55 van de R&H-richtsnoeren en dat de vorm van de steun het derhalve mogelijk maakt de begunstigde op de minst versturende wijze te redden.

3.4.4. Evenredigheid van het steunbedrag/steun beperkt tot het minimum

- (47) Volgens punt 38, onder e), van de R&H-richtsnoeren moet het steunbedrag beperkt blijven tot het minimum dat nodig is om de doelstelling van gemeenschappelijk belang te behalen. Overeenkomstig punt 60 van de R&H-richtsnoeren moet reddingssteun beperkt zijn tot het bedrag dat nodig is om de begunstigde onderneming gedurende zes maanden in bedrijf te houden. Bij het bepalen van dat bedrag houdt de Commissie rekening met de uitkomst van de in bijlage I bij de R&H-richtsnoeren beschreven formule. De Commissie zal alle steun die hoger uitvalt dan de uitkomst van die berekening, alleen toestaan indien deze goed onderbouwd wordt door het verschaffen van een liquiditeitsplan waarin de liquiditeitsbehoeften van de begunstigde onderneming voor de komende zes maanden worden beschreven.
- (48) Het leningsbedrag van 2 miljoen EUR dat Thialf als reddingssteun nodig heeft, valt hoger uit dan de uitkomst van de in bijlage I bij de R&H-richtsnoeren beschreven formule. De Nederlandse autoriteiten hebben derhalve overeenkomstig punt 60 van de R&H-richtsnoeren een liquiditeitsplan verschaft waarin de liquiditeitsbehoeften van de begunstigde voor de komende zes maanden, en wel van juli 2020 tot en met december 2020, worden beschreven.
- (49) De Commissie heeft het liquiditeitsplan bestudeerd en geoordeeld dat het een redelijk beeld geeft van de liquiditeitsbehoeften van de begunstigde. Het omvat met name de uitstroom van kasmiddelen in verband met rechtmatige uitgaven, zoals personeelskosten, leveranciers en financiële kosten. Het liquiditeitsplan omvat geen ongebruikelijke of onrechtmatige uitgaven, zoals financiering van de uitbreiding van het stadion of de activiteiten (zie overweging (11)). De Commissie merkt ook op dat het gecumuleerde kastekort over de zes maanden van juli 2020 tot en met december 2020 strookt met de reddingslening van 2 miljoen EUR, rekening houdend met de huidige onzekerheden omtrent het tweede halfjaar 2020 in verband met de potentiële gevolgen van COVID-19. De Commissie is van

mening dat het steunbedrag niet hoger is dan het minimum dat nodig is om Thialf gedurende de komende zes maanden in bedrijf te houden.

- (50) De Commissie concludeert dan ook dat de aangemelde reddingssteun tot een minimumbedrag in de zin van punt 60 van de R&H-richtsnoeren beperkt blijft en dus evenredig is.

3.4.5. *Negatieve effecten*

- (51) Volgens punt 38, onder f), van de R&H-richtsnoeren moeten de negatieve effecten van de steun op de mededinging en het handelsverkeer tussen lidstaten voldoende beperkt zijn, zodat de maatregel per saldo positief is.
- (52) Volgens de punten 70 en 71 van de R&H-richtsnoeren mag aan ondernemingen in moeilijkheden slechts voor één reddings- of herstructureringsoperatie steun worden verleend. Daarom zal de Commissie, wanneer minder dan 10 jaar is verstreken sinds de toekenning van reddingssteun, herstructureringssteun of tijdelijke flankerende herstructureringssteun aan de begunstigde in het verleden (met inbegrip van vóór de inwerkingtreding van de R&H-richtsnoeren verleende steun en niet-aangemelde steun) of sinds het aflopen van de herstructureringsperiode of de beëindiging van de tenuitvoerlegging van het herstructureringsplan – naargelang welke van deze gebeurtenissen het meest recent is – geen verdere steun toestaan (het beginsel dat steun eenmalig moet zijn).
- (53) De Nederlandse autoriteiten hebben in de aanmelding bevestigd dat Thialf in de afgelopen 10 jaar geen reddingssteun, herstructureringssteun of tijdelijke flankerende herstructureringssteun heeft ontvangen. Het beginsel dat steun eenmalig moet zijn, is dus in acht genomen.

3.4.6. *Transparantie*

- (54) Volgens punt 38, onder g), van de R&H-richtsnoeren moeten de lidstaten, de Commissie, marktdeelnemers en het publiek gemakkelijk toegang kunnen krijgen tot alle desbetreffende besluiten en relevante informatie over de toegekende steun. Dit betekent dat Nederland de bepalingen inzake transparantie van punt 96 van de R&H-richtsnoeren in acht moet nemen. De Commissie merkt op dat Nederland heeft toegezegd die verplichtingen na te komen. De relevante informatie moet beschikbaar worden gesteld op:
https://www.fryslan.fr/leidsystemas/kennisgevingen-europa_41633/
- (55) De Commissie herinnert de Nederlandse autoriteiten er ook aan dat zij, zoals zij in de aanmelding hebben toegezegd, uiterlijk zes maanden na de uitkering van de eerste tranche aan de begunstigde een herstructureringsplan voor Thialf moeten indienen, of anderszins de Commissie het bewijs moeten meedelen dat de gegarandeerde leningen volledig zijn terugbetaald en/of dat de garantie is stopgezet of een liquidatieplan is ingediend overeenkomstig punt 55, onder d), van de R&H-richtsnoeren.
- (56) Daarnaast herinnert de Commissie Nederland aan zijn verplichting om bij de Commissie jaarlijkse verslagen in te dienen overeenkomstig punt 131 van de R&H-richtsnoeren.

3.5. Conclusie over de verenigbaarheid van de steun

(57) In het licht van de bovenstaande bevindingen concludeert de Commissie dat de reddingslening voldoet aan de in de R&H-richtsnoeren opgenomen voorwaarden voor verenigbaarheid met de interne markt. De Commissie is derhalve van mening dat de reddingssteun aan Thialf verenigbaar is met de interne markt.

4. CONCLUSIE

De Commissie heeft derhalve besloten geen bezwaar tegen de aangemelde individuele steun te maken omdat deze verenigbaar is met de interne markt op grond van artikel 107, lid 3, onder c), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

Ingeval deze brief vertrouwelijke gegevens bevat die niet mogen worden bekendgemaakt aan derden, wordt u verzocht de Commissie daarvan binnen vijftien werkdagen vanaf de ontvangst van dit schrijven in kennis te stellen. Ontvangt de Commissie binnen die termijn geen met redenen omkleed verzoek, dan neemt zij aan dat u instemt met mededeling aan derden en de bekendmaking van de volledige tekst van dit schrijven in de authentieke taal op de internetsite:

<http://ec.europa.eu/competition/eojade/isef/index.cfm>.

Uw verzoek moet elektronisch naar het volgende adres worden gezonden:

Europese Commissie
Directoraat-Generaal
Concurrentie, Griffie Staatssteun,
B-1049 Brussel
Stateaidgreffe@ec.europa.eu

Hoogachtend
Voor de Commissie

Margrethe VESTAGER
Uitvoerend vicevoorzitter